

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla)

11 ta' Marzu 2010*

Fil-Kawża C-522/08,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 34 KE, imressqa min-Naczelny Sąd Administracyjny (il-Polonja), permezz ta' deċiżjoni tas-17 ta' Settembru 2008, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-28 ta' Novembru 2008, fil-proċedura

Telekomunikacja Polska SA w Warszawie

vs

Prezes Urzędu Komunikacji Elektroniczej,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn K. Lenaerts, President tal-Awla, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis (Relatur) u D. Šváby, Imħallfin,

* Lingwa tal-kawża: il-Pollakk.

Avukat Ġenerali: N. Jääskinen,
Reġistratur: K. Malacek, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tal-10 ta' Diċembru 2009,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal Telekomunikacja Polska SA w Warszawie, minn H. Romańczuk, P. Paśnik u A. Mednis, avukati,

- għal Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, minn D. Dziedzic-Chojnacka u H. Gruszecka, bħala aġenti,

- għall-Gvern Pollakk, minn M. Dowgielewicz, A. Kraińska u S. Sala, bħala aġenti,

- għall-Gvern Taljan, minn I. Bruni, bħala aġent, assistit minn P. Gentili, avvocato dello Stato,

— għall-Kummissjoni Ewropea, minn W. Wils u A. Nijenhuis kif ukoll minn K. Mojzesowicz, bħala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, wara li semgħet lill-Avukat Ġenerali, li tinqata' l-kawża mingħajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tad-Direttiva 2002/21/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-7 ta' Marzu 2002, dwar qafas regolatorju komuni għan-networks ta' komunikazzjonijiet u servizzi elettronici (Direttiva Kwadru) (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 29, p. 349, iktar 'il quddiem id-“Direttiva Qafas”, u d-Direttiva 2002/22/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-7 ta' Marzu 2002, dwar servizz universali u d-drittijiet tal-utenti li jirrelataw ma' networks u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici (Direttiva Servizz Universali) (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 29, p. 367, iktar 'il quddiem id-“Direttiva Servizz Universali”).
- 2 Din it-talba giet ippreżentata fil-kuntest ta' kawża bejn Telekomunikacja Polska SA w Warszawie (iktar 'il quddiem “TP”) u l-Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (President tal-Awtorità tal-Komunikazzjonijiet Elettronici, iktar 'il quddiem il-“President tal-UKE”), dwar il-projbizzjoni lil TP milli tissugġetta l-konkluzjoni

ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi għall-konkluzjoni mill-utent finali ta' kuntratt għall-provvista ta' servizzi oħra.

Il-kuntest ġuridiku

Il-leġiżlazzjoni tal-Unjoni

Id-Direttiva Qafas u d-Direttiva Servizz Universali

- 3 Skont l-Artikolu 1(1) tad-Direttiva Qafas:

“Din id-Direttiva tistabbilixxi kwadru armonizzat għar-regolar ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici, networks ta' komunikazzjonijiet elettronici, faċilitajiet assoċjati u servizzi assoċjati. Tistipula x-xogħol ta' l-awtoritajiet nazzjonali regolatorji [(iktar 'il quddiem l-‘ANR’)] u tistabbilixxi sett ta' proċeduri biex tassicura l-applikazzjoni armonizzata tal-kwadru regolatorju mal-[Unjoni].”

- 4 Skont l-Artikolu 2(g) tad-Direttiva Qafas, ANR hija “il-korp jew kopri fdati minn Stat Membru b'xi wiehed mix-xogħlijiet regolatorji assenjati f'din id-Direttiva jew fid-Direttivi Speċifiċi”.

5 L-Artikolu 8 tad-Direttiva Qafas jipprovdi:

“1. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li fit-twettieq tax-xogħlijiet regolatorji speċifikati f’din id-Direttiva u fid-Direttivi Speċifiċi, l-[ANR] jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa li huma mmirati lejn il-ksib tal-miri stipulati fil-paragrafi 2, 3 u 4. Dawk il-miżuri għandhom ikunu proporzjonati ma’ dawk il-miri.

[...]

4. L-[ANR] għandhom jipromwovu l-interessi taċ-ċittadini ta’ l-Unjoni Ewropea billi fost hwejjeġ oħra:

[...]

b) assiguraw livell għoli ta’ protezzjoni ta’ konsumaturi meta jittrattaw mal-provdituri, b’mod partikolari billi jassiguraw id-disponibilità ta’ proċeduri sempliċi u mhux għaljin fir-risoluzzjoni ta’ tilwim mwettqa minn korp li jkun indipendenti mill-partijiet involuti;

[...]”

- 6 L-Artikolu 15 tad-Direttiva Qafas jikkonċerna l-proċedura ta' definizzjoni tas-suq. L-Artikolu 15(3) jipprovdi:

“L-[ANR] għandhom, waqt li jagħtu l-akbar kont tar-rakkomandazzjoni u l-linji gwida, jiddefinixxu s-swieq rilevanti adatti għaċ-ċirkostanzi nazzjonali, b'mod partikolari is-swieq ġeografiċi rilevanti fit-territorju tagħhom, skond il-prinċipji tal-liġi tal-kompetizzjoni. L-[ANR] għandhom isegwu l-proċeduri msemmija f'Artikoli 6 u 7 qabel ma jiddefinixxu swieq li jkunu differenti minn dawk definiti fir-rakkomandazzjoni.”

- 7 L-Artikolu 16 tad-Direttiva Qafas, li jirreferi għall-proċedura ta' analiżi tas-suq, jipprovdi:

“1. Kemm jista' jkun malajr wara l-adozzjoni tar-rakkomandazzjoni jew xi aġġornament tagħha, l-[ANR] għandhom iwettqu analiżi tas-swieq rilevanti, waqt li jagħtu l-akbar kont tal-linji gwida. L-Istati Membri għandhom jassiguraw li dan l-analiżi jitwettaq, fejn xieraq, b'kollaborazzjoni ma' l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni.

2. Fejn [ANR] hija meħtieġa taħt Artikoli 16, 17, 18 jew 19 tad-Direttiva [Servizz Universali], jew Artikoli 7 jew 8 tad-Direttiva 2002/19/KE [tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-7 ta' Marzu 2002, dwar l-aċċess għal, u l-interkonnnessjoni ta' networks ta' komunikazzjonijiet elettronici u faċilitajiet assoċjati (Direttiva tal-Aċċess) (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti Kapitolu 13, Vol. 29, p. 323, iktar 'il quddiem id-'Direttiva tal-Aċċess')] li jstabbilixxu jekk jimponux, iżommu, jemendaw jew jirtiraw obbigazzjonijiet fuq impriżi, għandha tistabbilixxi fuq il-bażi ta' l-analiżi

tagħha tas-suq imsemmi fil-paragrafu 1 ta' dan Artikolu jekk is-suq relevanti hux effettivament kompetittiv.

[...]

4. Fejn [ANR] tistabbilixxi li suq relevanti mhux effettivament kompetittiv, għandha tidentifika impriži b'saħħa sinifikanti fis-suq fuq dak is-suq skond Artikolu 14 u l-awtorità nazzjonali regolatorja għandha fuq dawk l-impriži timponi l-obbligazzjonijiet speċifiċi [regolamentari] adatti msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan Artikolu jew iżzomm jew temenda dawk l-obbligazzjonijiet fejn ġia jeżistu. .

[...]”

8 Skont l-Artikolu 10(1) tad-Direttiva Servizz Universali:

“L-Istati Membri għandhom jassiguraw li mprizi maħtura, waqt li jfornu faċilitajiet u servizzi addizzjonali għal dawk imsemmija fl-Artikoli 4, 5, 6, 7, u 9(2), jistabbilixxu t-termini u l-kondizzjonijiet b'tali mod li l-abbonat ma jkunx obligat li jhallas għal faċilitajiet jew servizzi li ma jkunux neċessarji jew li ma jkunux meħtieġa għas-servizz mitlub.”

- 9 L-Artikoli 17(1) u (2) tad-Direttiva Servizz Universali, intitolati “Kontrolli regolatorji fuq servizzi bl-imnut” jipprovdu

“1. L-istati Membri għandhom jassiguraw li, fejn:

- a) bħala riżultat ta’ l-analiżi tas-suq imwettaq skond l-Artikolu 16(3) [ANR] tistabbilixxi li suq partikolari bl-imnut identifikat skond l-Artikolu 15 tad-Direttiva 2002/21/KE (Direttiva Qafas) ma jkunx effettivament kompetittiv, u
- b) l-[ANR] tikkonkludi li obbligi imposti taħt id-Direttiva [‘ta’ Aċċess’], jew l-Artikolu 19 ta’ din id-Direttiva ma jirriżultawx fil-ksib tal-miri stipulati fl-Artikolu 8 tad-Direttiva [‘Qafas’],

l-[ANR] għandhom jimponu obbligi regolatorji adatti fuq l-impriżi identifikati bħala li jkollhom saħħa sinjifikanti fis-suq f’suq partikolari ta’ l-imnut skond l-Artikolu 14 tad-Direttiva [‘Qafas’].

2. L-obbligi imposti taħt il-paragrafu 1 għandhom ikunu bbażati fuq in-natura tal-problema identifikata u għandhom ikunu proporzjonati u ġustifikati fid-dawl tal-miri stabbiliti fl-Artikolu 8 tad-Direttiva [‘Qafas’]. L-obbligi imposti jistgħu jinkludu htigiet li l-impriżi identifikati ma jitobux prezzijiet eċċessivi, ifixklu d-dhul fis-suq jew jirrestringu l-kompetizzjoni billi jiffissaw prezzijiet predatorji, juri preferenza indebita għal utenti finali speċifiċi jew mingħajr raġuni jassoċċjaw servizzi. L-[ANR] jistgħu japplikaw għal dawn l-impriżi miżuri adatti ta’ limitu għall-prezz bl-imnut, miżuri biex jikkontrollaw tariffi individwali, jew miżuri biex jorjentaw tariffi lejn

l-ispejjeż jew prezżijiet fi swieq komparabbli, sabiex jipproteġu l-interessi ta' l-utent finali waqt li jippromwovu kompetizzjoni effettiva.”

- 10 L-Artikolu 20(1) tad-Direttiva Servizz Universali jispeċifika li, fil-kuntratti, dan japplika minghajr preġudizzju għar-regoli tal-Unjoni għall-protezzjoni tal-konsumatur, u r-regoli nazzjonali b'konformità mar-regoli tal-Unjoni.

Id-Direttiva 2005/29/KE

- 11 L-Artikolu 2 tad-Direttiva 2005/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-11 ta' Mejju 2005, dwar prattiċi kummerċjali żleali fin-negozju mal-konsumatur fis-suq intern li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 84/450/KEE, id-Direttivi 97/7/KE, 98/27/KE u 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (Direttiva dwar Prattiċi Kummerċjali Żleali) (ĠU L 149, p. 22), jipprovdi:

“Għall-finijiet ta' din id-Direttiva:

[...]

- d) 'prattiċi kummerċjali fin-negozju mal-konsumatur' [...] tfisser kwalunkwe att, ommissjoni, imġieba jew rappreżentazzjoni, komunikazzjoni kummerċjali inlużi reklamar u kummerċjalizzazzjoni, minn kummerċjant, konnessi direttament mal-promozzjoni jew bejgħ jew forniture ta' xi prodott lil konsumaturi;

[...]

12 Skont l-Artikolu 4 ta' din id-direttiva:

“L-Istati Membri la għandhom irazznu l-libertà tal-provvista tas-servizzi u lanqas għandhom irazznu l-moviment liberu ta' merkanzija għal raġunijiet li jaqgħu fil-qasam approssimat minn din id-Direttiva.”

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali

13 L-Artikolu 46(2) tal-Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet (ustawa — Prawo telekomunikacyjne), tas-16 ta' Lulju 2004 (Dz. U. n° 171, pożizzjoni 1800), fil-verżjoni tagħha applikabbli għall-fatti fil-kawża principali (iktar 'il quddiem il-“Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet”), jipprovdi:

“2. Sabiex jiġi protett l-utent finali, il-President tal-[UKE] jista' permezz ta' deċiżjoni, jissugġetta operatur ta' telekomunikazzjonijiet b'saħħa sinjifikattiva fis-suq bl-imnut għall-obbligi li ġejjin:

[...]

5) ma jimponix fuq l-utent finali li juża servizzi li ma humiex neċessarji għalih.

[...].”

14 L-Artikolu 57(1) tal-Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet jipprovdi:

“1. Min jipprovdi servizzi ma jistax jissuġġetta l-konklużjoni ta’ kuntratt ta’ provvista ta’ servizzi ta’ telekomunikazzjoni aċċessibbli għall-pubbliku, inkluż il-provvista ta’ konnessjoni man-network pubbliku tat-telefon, għall- :

1) konklużjoni mill-utent finali ta’ kuntratt għall-provvista ta’ servizzi oħra jew għax-xiri ta’ tagħmir mingħand fornitur partikolari.

[...].”

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

15 Permezz ta’ deċiżjoni tat-28 Diċembru 2006, il-President tal-UKE ordna lil TP sabiex ittemm il-ksur ikkonstatat, li jikkonsisti f’li l-konklużjoni tal-kuntratt ta’ provvista ta’ aċċess għall-Internet broadband “neostrada tp” ikun suġġett għall-konklużjoni ta’ kuntratt ta’ servizzi telefoniċi. Wara talba għal rieżami tal-każ imressaq minn TP, il-President tal-UKE, permezz ta’ deċiżjoni tal-14 ta’ Marzu 2007, ikkonferma d-deċiżjoni tat-28 Diċembru 2006.

- 16 Permezz ta' rikors ipprezentat quddiem il-Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (Tribunal Amministrattiv tal-voivodie ta' Varsavja), TP talbet l-annullament taż-żewġ deċiżjonijiet tal-President tal-UKE peress li ssostni li l-Artikolu 57(1)(1) tal-Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet kien ġie applikat b'mod żbaljat, minkejja li huwa inkompatibbli mad-Direttiva Servizz Universali. Il-Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie ċaħad dan ir-rikors u ddeċieda li l-President tal-UKE kien applika b'mod korrett dan l-artikolu.
- 17 Fit-8 ta' Jannar 2008, TP ipprezentat appell fil-kassazzjoni quddiem in-Naczelny Sąd Administracyjny minn din l-aħħar deċiżjoni, li ddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

“1) Id-dritt Komunitarju jippermetti lill-Istati Membri jipprojbixxu lill-operaturi kollha li jipprovdu servizzi ta' telekomunikazzjonijiet milli jissuġġettaw il-konkluzjoni ta' kuntratt għall-provvista ta' servizzi għax-xiri ta' servizz ieħor (bejgħ marbut) u, b'mod partikolari, miżura ta' dan it-tip ma tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex jitwettqu l-għanijiet tad-direttivi tal-pakkett tat-telekomunikazzjonijiet [Direttiva dwar l-Aċċess, Direttiva 2002/20/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-7 ta' Marzu 2002, dwar l-awtorizzazzjoni ta' networks u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici Direttiva dwar l-Awtorizzazzjoni (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti Kapitolu 13, Vol. 29, p. 337), Direttiva Qafas u Direttiva Servizz Universali]?”

2) Fil-każ ta' risposta affermattiva għall-ewwel domanda, l-[ANR] hija kompetenti sabiex tissorvelja l-osservanza tal-projbizzjoni prevista fl-Artikolu 57(1)(1) tal-[Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet]?”

Fuq id-domandi preliminari*Fuq l-ewwel domanda*

- 18 Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tistaqsi, essenzjalment, jekk id-direttivi tal-qafas regolatorju komuni dwar it-telekomunikazzjonijiet elettronici għandhomx jiġu interpretati fis-sens li jipprekludu leġiżlazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tipprojbixxi li l-konkluzjoni ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi tkun sugġetta għall-konkluzjoni mill-utent finali ta' kuntratt dwar il-provvista ta' servizzi oħrajn.
- 19 Mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li l-kwistjoni fil-kawża prinċipali toriġina mill-allegazzjonijiet ta' TP, li jgħidu li l-Artikolu 57(1)(1) tal-Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet huwa b'mod partikolari inkonsistenti mal-Artikoli 15 u 16 tad-Direttiva Qafas kif ukoll mal-Artikoli 10 u 17 tad-Direttiva Servizz Universali. Fil-fatt, ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali ssostni li dawn l-aħħar dispożizzjonijiet jipprekludu leġiżlazzjoni nazzjonali li timponi fuq l-operaturi kollha projbizzjoni ta' rabta tal-provvisti tagħhom ta' servizzi, mingħajr ma ssir evalwazzjoni tal-grad ta' kompetizzjoni fis-suq u irrispettivament mill-pożizzjoni tagħhom fih.
- 20 Minn dan isegwi li sabiex tingħata risposta għad-domanda magħmula, għandhom jiġu intepretati d-dispożizzjonijiet rilevanti tad-Direttiva Qafas u tad-Direttiva Servizz Universali.
- 21 Skont l-Artikolu 1(1) tad-Direttiva Qafas, l-għan ta' din id-direttiva huwa li tistabbilixxi qafas armonizzat għar-regolazzjoni ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici, networks ta' komunikazzjonijiet elettronici, faċilitajiet assoċjati u servizzi assoċjati. L-imsemmija direttiva tistipula l-inkarigu tal-ANR u tistabbilixxi serje ta' proċeduri

sabiex tiżgura l-applikazzjoni armonizzata tal-qafas regolatorju fl-Unjoni kollha. Id-Direttiva Qafas tagħti wkoll lill-ANR inkarigi speċifiċi sabiex tirregola s-swieq ta' komunikazzjonijiet elettronici.

- 22 Bis-saħħa tal-Artikolu 15 tad-Direttiva Qafas, u b'mod partikolari l-Artikolu 15(3), l-ANR għandhom, b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-Kummissjoni Ewropea, jiddefinixxu s-swieq rilevanti fil-qasam tal-komunikazzjonijiet elettronici. Skont l-Artikolu 16 ta' din id-direttiva, l-ANR għandhom jagħmlu analizi tas-swieq hekk definiti u jevalwaw jekk dawn is-swieq humiex effettivament kompetittivi. Jekk suq ma huwiex effettivament kompetittiv, l-ANR ikkonċernata għandha timponi l-obbligi speċifiċi *ex ante* fuq l-imprizi b'saħħa sinjifikattiva fis-suq.
- 23 Fir-rigward tad-Direttiva Servizz Universali, għandu jiġi rrilevat li l-Artikolu 1(1) jipprovdi li, fil-kuntest tad-Direttiva Qafas, id-Direttiva Servizz Universali tikkonċerna l-provvista ta' networks u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici lill-utenti finali. Hija għandha l-għan tiżgura d-disponibbiltà fl-Unjoni kollha ta' servizzi aċċessibbli għall-pubbliku ta' kwalità tajba permezz tal-kompetizzjoni u għażla effettivi u biex tittratta mal-każijiet fejn il-htigiet tal-utenti finali ma jitharsux b'mod sodisfaċenti mis-suq. Id-Direttiva Servizz Universali tistabbilixxi l-htigiet tal-utenti finali u l-obbligi li jikkorrispondu fuq imprizi li jipprovdu networks u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici aċċessibbli għall-pubbliku.
- 24 Skont l-Artikolu 10(1) tad-Direttiva Servizz Universali, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li imprizi maħtura, waqt li jipprovdu faċilitajiet u servizzi addizzjonali għal dawk imsemmija fl-Artikoli 4, 5, 6, 7, u 9(2), jistabbilixxu t-termini u l-kundizzjonijiet b'tali mod li l-abbonat ma jkunx obligat iħallas għal faċilitajiet jew servizzi li ma jkunux neċessarji jew li ma jkunux meħtieġa għas-servizz mitlub.
- 25 L-Artikolu 17 ta' l-imsemmija direttiva jikkonċerna l-kontrolli regolatorji fuq servizzi bl-imnut. Skont l-Artikolu 17(1), meta, bhala riżultat tal-analizi ta' dan is-suq, l-ANR

tistabbilixxi li dan is-suq ma jkunx effettivament kompetittiv, u l-ANR tikkonkludi li obbligi imposti taht id-Direttiva tal-Aċċess jew l-Artikolu 19 tad-Direttiva Servizz Universali ma jirriżultawx fil-ksib tal-miri stipulati fl-Artikolu 8 tad-Direttiva Qafas, l-ANR għandhom jimponu obbligi regolatorji adatti fuq l-impriżi identifikati bħala li jkollhom saħħa sinjifikattiva fis-suq.

- 26 F'dan ir-rigward, l-Artikolu 17(2) tad-Direttiva Servizz Universali jipprovdi b'mod partikolari li l-obbligi imposti taht l-Artikolu 17(1) jistgħu jinkludu htigiet li l-impriżi identifikati ma jassoċjawx is-servizzi tagħhom b'mod irraġonevoli. B'hekk, tali dispożizzjoni tippermetti lil ANR li jkunu kkonstataw li suq ma huwiex kompetittiv, li jimponu lill-impriżi b'saħħa sinjifikattiva fis-suq l-obbligu regolatorju li ma jorbtux is-servizzi tagħhom b'mod irraġonevoli.
- 27 Għalhekk, għandu jiġi eżaminat jekk leġiżlazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, taffettwax il-kompetenzi tal-ANR ikkonċernata bbażati fuq id-dispożizzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq tad-Direttiva Qafas u tad-Direttiva Servizzi Universali.
- 28 F'dan ir-rigward, għandu jiġi kkonstatat, minn naħa, li tali leġiżlazzjoni, li tipprojbixxi b'mod ġenerali u mhux diskriminatorju l-bejgħ marbut, ma taffettwax il-kompetenzi tal-ANR ikkonċernata sabiex tagħmel id-definizzjoni u l-analiżi tas-swieq varji ta' komunikazzjonijiet elettronici, skont id-dispożizzjonijiet, rispettivament, tal-Artikoli 15 u 16 tad-Direttiva Qafas. Din ma taffettwax il-kompetenza tal-imsemmija ANR li timponi l-obbligi regolatorji *ex ante* fuq l-impriżi b'saħħa sinjifikattiva fis-suq skont l-Artikolu 16 tad-Direttiva Qafas u l-Artikolu 17 tad-Direttiva Servizz Universali wara li twettaq analiżi ta' suq.
- 29 It-tieni nett, kif enfasizzaw il-President tal-UKE u l-Gvern Pollakk, il-projbizzjoni prevista fl-Artikolu 57(1)(1) tal-Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet għandha l-ghan

ta' protezzjoni ikbar għal konsumaturi fir-relazzjonijiet tagħhom ma' operaturi ta' servizzi ta' telekomunikazzjonijiet. Għalkemm, ċertament, fit-twettiq tal-inkarigi tagħhom, l-ANR huma, skont l-Artikolu 8(4)(b) tad-Direttiva Qafas, obbligati li jippromwovu l-interessi taċ-ċittadini tal-Unjoni Ewropea billi jiżguraw livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi, jibqa' l-fatt li d-Direttiva Qafas u d-Direttiva Servizz Universali ma jipprovdux armonizzazzjoni kompleta tal-aspetti relatati mal-protezzjoni tal-konsumatur. Fil-fatt, l-Artikolu 20 tad-Direttiva Servizz Universali, li jirrelata mal-kuntratti konklużi bejn il-konsumaturi u l-fornituri ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici, jiddikjara li japplika bla ħsara għal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi kif ukoll għal-leġiżlazzjoni nazzjonali f'dan is-sugġett inkonformità mad-dritt tal-Unjoni.

- 30 Minn dan isegwi li leġiżlazzjoni nazzjonali bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tipprojbixxi lil kumpanija milli tissugġetta l-konklużjoni ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi ta' telekomunikazzjonijiet għall-konklużjoni mill-utent finali ta' kuntratt għall-provvista ta' servizzi oħra sabiex tippoteġi l-utenti finali, ma tistax tkun ipprojbata mid-Direttiva Qafas u mid-Direttiva Servizz Universali.
- 31 Fir-rigward tal-konformità ta' leġiżlazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, mal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi, għandu jitfakkar li l-Qorti tal-Ġustizzja diġà ddecidiet li d-Direttiva 2005/29 għandha tiġi interpretata fis-sens li tipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li, ħlief f'ċerti eċċezzjonijiet u mingħajr ma jittiehdu inkunsiderazzjoni ċ-ċirkustanzi speċifiċi tal-każ inkwistjoni, tipprojbixxi kull offerta kongunta magħmula minn bejjiegh lil konsumatur (sentenza tat-23 ta' April 2009, VTB-VAB u Galatea, C-261/07 u C-299/07, Ġabra p. I-2949, punt 68).
- 32 F'dan il-każ, għandu jiġi speċifikat li, fid-dawl tal-fatt li d-deċiżjonijiet ikkontestati fil-kawża prinċipali seħhew qabel id-data tal-iskadenza tat-terminu għat-traspożizzjoni tad-Direttiva 2005/29, din tapplika biss għall-kawża prinċipali sa minn din id-data, jiġifieri sa mit-12 ta' Dicembru 2007.

- 33 Minn dawn il-kunsiderazzjonijiet jirriżulta li għandha tingħata risposta għall-ewwel domanda li d-Direttiva Qafas u d-Direttiva Servizz Universali għandhom jiġu interpretati fis-sens li ma jipprekludux leġislazzjoni nazzjonali, bħall-Artikolu 57(1)(1) tal-Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet, li tipprojbixxi li l-konklużjoni ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi tkun suġġetta għall-konklużjoni mill-utent finali ta' kuntratt dwar il-provvista ta' servizzi oħrajn. Madankollu, id-Direttiva 2005/29 għandha tiġi interpretata fis-sens li tipprekludi leġislazzjoni nazzjonali li, hliief għal ċerti eċċezzjonijiet u mingħajr ma jittiehdu inkunsiderazzjoni ċirkustanzi speċifiċi tal-każ, tipprojbixxi kwalunkwe offerta kongunta magħmula minn bejjiegh lil konsumatur.

Fuq it-tieni domanda

- 34 Fid-dawl tar-risposta mogħtija għall-ewwel domanda preliminari, ma hemmx lok li tingħata risposta għat-tieni domanda.

Fuq l-ispejjeż

- 35 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Gustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tiddeċiedi:

Id-Direttiva 2002/21/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-7 ta' Marzu 2002, dwar kwadru regolatorju komuni għan-networks ta' komunikazzjonijiet u servizzi elettronici (Direttiva Kwadru), u d-Direttiva 2002/22/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-7 ta' Marzu 2002, dwar servizz universali u d-drittijiet tal-utenti li jirrelataw ma' networks u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici (Direttiva Servizz Universali), għandhom jiġu interpretati fis-sens li ma jipprekludux leġiżlazzjoni nazzjonali, bhall-Artikolu 57(1)(1) tal-Liġi dwar it-Telekomunikazzjonijiet, (ustawa — Prawo telekomunikacyjne), tas-16 ta' Lulju 2004, fil-verżjoni tagħha applikabbli għall-fatti fil-kawża prinċipali, li tipprojbixxi li l-konkluzjoni ta' kuntratt ta' provvista ta' servizzi tkun sugġetta għall-konkluzjoni mill-utent finali ta' kuntratt dwar il-provvista ta' servizzi oħrajn.

Madankollu, id-Direttiva 2005/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-11 ta' Mejju 2005, dwar prattiċi kummerċjali żleali fin-negozju mal-konsumatur fis-suq internli temenda d-Direttiva tal-Kunsill 84/450/KEE, id-Direttivi 97/7/KE, 98/27/KE u 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (Direttiva dwar Prattiċi Kummerċjali Żleali) għandha tiġi interpretata fis-sens li tipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali li, hliet għal certi eċċezzjonijiet u minghajr ma jittiehdu inkunsiderazzjoni ċirkustanzi speċifiċi tal-każ, tipprojbixxi kwalunkwe offerta kongunta magħmula minn bejjiegh lil konsumatur.

Firem